

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
Dom naroda
Admir Hadžipašić, delegat

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
DOM NARODA
SARAJEVO

Cazin, 26.9.2017. godine

Primaljeno: 27-09-2017			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
02-02	-	1465/196	10x

n/r gđa Lidija Bradara, predsjedavajuća Doma naroda
Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine

PREDMET: Amandmani na Prijedlog Zakona o računovodstvu i reviziji
Federacije Bosne i Hercegovine

Na osnovu čl. 178. i 179. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine podnosim amandmane na Prijedlog Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine i to kako slijedi:

A M A N D M A N I

Član 23. (Usaglašavanje potraživanja i obaveza)

Stav (4) člana 23. treba da glasi:

„(4) Potraživanja i obaveze se usaglašavaju sa stanjem na dan 31. oktobra/listopada tekuće godine, s tim da se usaglašavanja - potvrđivanja za potrebe revizije finansijskih izvještaja vrše sa stanjem na dan 31. decembra/prosinca.“

Obrazloženje:

Propisivanjem da se usaglašavanje potraživanja i obaveza između povjerilaca i dužnika vrši po stanju na dan 31. 10. (umjesto po stanju na dan 31. 12., kako stoji u tekstu Prijedloga Zakona) značajno bi se dobilo na vremenu za pripremu, slanje, sravnjavanje i potvrđivanje tzv. Izvoda otvorenih stavki (IOS-a), jer bi se sve te kativnosti u tom slučaju mogle završiti prije ostalih ostalih aktivnosti na pripremi i sačinjavanju konačnih godišnjih finansijskih izvještaja - obračuna.

Radi se o vrlo zahtjevnim i brojnim aktivnostima, koje je praktično nemoguće provesti u kratkom roku, zbog čega je usaglašavanje sa stanjem na dan 31.10. uobičajena praksa i u uporednim pravnim sistemima, uključujući i zakonska rješenja u Republici Srpskoj.

Izuzetno, u sklopu postupka revizije finansijskih izvještaja, potvrđivanja potraživanja i obaveza bi se uobičajeno vršile po stanjima na dan 31. 12., što i jeste sastavni i uobičajeni dio postupka revizije.

A M A N D M A N II

Član 32. (Kvalificirano lice za sačinjavanje finansijskih izvještaja)

Stav (2) člana 32. treba da glasi:

„(2) Vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja pravno lice može povjeriti ugovorom, uz određenu naknadu:

- a) drugom pravnom licu koje je registrovano za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga i koje ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga, te koje ima zaposlena kvalificirana lica koja su odgovorna za vođenje poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja i koja ispunjavaju i druge uslove utvrđene ovim zakonom i općim aktom pravnog lica, ili
- b) poduzetniku registrovanom za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga koji ima sve potrebne resurse za pravilno, kvalitetno i efikasno obavljanje tih usluga, a koji je sam kvalificirano lice ili zapošljava drugo kvalificirano lice.“

Obrazloženje:

Na ovaj način, pružanje profesionalnih usluga vođenja poslovnih knjiga i sačinjavanje finansijskih izvještaja pravnih lica bilo bi ravnopravno omogućeno kako **poduzećima** koja su registrirana i koja ispunjavaju ostale navedene uslove za pružanje ovih usluga, tako i svim **samostalnim poduzetnicima** koji ispunjavaju te iste uslove i koji su tu svoju djelatnost registrirali u skladu sa važećim Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima, bilo da je ta njihova samostalna djelatnost registrirana **kao osnovno, dopunsko ili dodatno zanimanje**.

Naime, prema sadašnjoj formulaciji stava (2) člana 32. ponuđenog Prijedloga Zakona, poduzetnici koji su registrovali samostalnu djelatnost pružanja ovih usluga, a koji su i sami „kvalificirana lica“ (tj. koji posjeduju zvanje „certificirani računovođa“ kao i važeću licencu – dozvolu za rad), morali bi dodatno zapošljavati bar još jedno lice u istom zvanju da bi mogli nastaviti da obavljaju tu svoju registriranu djelatnost. Time bi se, praktično, onemogućilo daljnje obavljanja ove djelatnosti onim poduzetnicima koji su tu djelatnost registrovali u statusu tzv. dopunskog zanimanja, samim tim što samostalni poduzetnici u tom statusu, prema važećem Zakonu o obrtu i srodnim djelatnostima, uopće ne mogu zapošljavati druga lica.

Osim što bi to bilo u očitoj suprotnosti sa važećim Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima, to bi predstavljalo i direktnu diskriminaciju tih oduzetnika kroz ograničavanje njihovog zakonskog, pa i ustavnog prava na rad.

Zato je u općem interesu da se pružanje računovodstvenih usluga ravnopravno i pod istim uslovima dozvoli svima onima koji su zakonski registrirali tu svoju djelatnost i koji su za nju kvalificirani, bilo da tu svoju djelatnost obavljaju samostalno ili da u sklopu te djelatnosti zapošljavaju još neka lica.

Pored navedenog, eventualno onemogućavanje bilo kome ko ispunjava sve ostale uslove za pružanje ovih usluga bi značajno suzilo postojeću ponudu na tržištu računovodstvenih usluga. To bi dovelo i do rasta troškova za ove usluge, što bi posebno pogodilo mikro i mala pravna lica, udruženja, razne neprofitne subjekte i sl., koji upravo i jesu klijenti poduzetnika koji su registrirani za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga.

A M A N D M A N III

Stav (3) člana 32. treba da glasi:

„(3) Lica koja sačinjavaju finansijske izvještaje iz stava (2) ovog člana obavezno su kvalificirana lica koja su zaposlena u pravnom licu iz stava (2) ovog člana, odnosno kvalificirana lica koja su poduzetnici ili koja su zaposlena kod poduzetnika registrovanih za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga iz stava (2) ovog člana.“.

Obrazloženje:

Kad se radi o pravnom licu (poduzeću) koje pruža ove usluge, jasno je da u tom slučaju treba insistirati da to poduzeće ima usposleno bar jedno kvalificirano lice. Naime, jasno je da u tom slučaju nije dovoljno da osnivač/vlasnik tog poduzeća (koji nije i zaposlen u tom poduzeću) bude kvalificirano lice koje ima certifikat i licencu, samim tim što je jasno da to, kao i bilo koje drugo poduzeće svoju djelatnost obavlja putem svojih zaposlenika.

Za razliku od toga, samostalni poduzetnik je fizičko lice koje svoju registrovanu samostalnu djelatnost obavlja vlastitim radom i vlastitim sredstvima, u skladu sa važećim Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima, pri čemu on može, ali i ne mora zaposliti i druga lica. Iz tih razloga, u tom slučaju treba biti propisano da kvalificirano lice bude ili sâm taj poduzetnik ili bar jedno od lica koje on (i ako) zapošljava.

A M A N D M A N IV

Stav (4) člana 32. treba brisati.

Obrazloženje:

Ukoliko bi se zadržala, odredba stava (4) člana 32. Prijedloga Zakona bi direktno omogućila da se lica koja potpisuju finansijske izvještaje angažiraju po ugovoru o djelu, čime bi se praktično ozakonila potpuno neprihvatljiva „prodaja potpisa“ od strane onih fizičkih lica koja nisu učestvovala ni u vođenju poslovnih knjiga ni u sačinjavanju tih finansijskih izvještaja.

To ne samo da bi predstavljalo neprihvatljivu degradaciju struke, nego bi dodatno dovelo u pitanje i kvalitet samih finansijskih izvještaja, što svakako nije niti može biti javni interes.

Osim toga, jasno je da je potpuno neprihvatljivo da se potpisivanje finansijskih izvještaja omogući i licima koja bi se angažirala po ugovoru o djelu, a da se to onemogući certificiranim i licenciranim računovođama koji su uredno registrirali samostalnu djelatnost pružanja knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga kao dopunsko zanimanje u skladu sa važećim Zakonom o obrtu i srodnim djelatnostima (kako je već obrazloženo uz Amandman 2).

A M A N D M A N V

Stav (7) člana 32. treba brisati.

Obrazloženje:

S obzirom na to da se od sličnih ograničenja odustalo u onom dijelu Zakona koji se odnosi na reviziju, nema razloga da se ograničenje u pogledu maksimalnog broja potpisanih finansijskih izvještaja zadrži u ovom dijelu Zakona koji se odnosi na pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga.

Osim toga što bi se ograničenje koje je predviđeno Prijedlogom moglo okarakterizirati i kao narušavanje zakonskog i ustavnog prava na rad, to ograničenje je zbog načina na koji je formulirano (najviše 20 finansijskih izvještaja pravnih lica čiji je ukupan prihod veći od 8 miliona KM) sasvim besmisleno i apsurdno, pošto u praksi naprosto nije ni moguć slučaj da jedan certificirani računovođa potpiše toliko finansijskih izvještaja takvih pravnih lica.

A M A N D M A N V I

Stav (5) člana 32. treba da glasi:

„(5) Pod pojmom kvalificirano lice iz stava (3) ovog člana podrazumijevaju se lica koja posjeduju važeću licencu certificiranog računovođe ili certificiranog računovodstvenog tehničara, u skladu sa odredbama ovog zakona, pod uslovom da su prethodno registrovana u registrima iz člana 35. ovog zakona.“

Paralelno s tim, u članu 44. iza stava (4) treba dodati novi stav (5) koji glasi:

„(5) Izuzetno od odredbe stava (4) ovog člana, finansijski izvještaji mikro pravnih lica, kao i finansijski izvještaji udruženja i drugih sličnih neprofitnih pravnih lica, mogu biti ovjereni potpisom i pečatom certificiranog računovodstvenog tehničara koji sadrži naziv „certificirani računovodstveni tehničar“, njegovo ime i prezime, kao i broj važeće licence.“

Obrazloženje:

Prema trenutno važećem Zakonu o računovodstvu i reviziji u FBiH, kao i prema ponuđenom Prijedlogu novog Zakona, potpisivanje i ovjera finansijskih izvještaja pravnih lica je omogućena samo licima u zvanju „certificirani računovođa“.

S druge strane, i Zakonom FBiH i Zakonom BiH je, još od 2010. godine, propisano i sticanje zvanja „certificirani računovodstveni tehničar“, što je po oba ta zakona također priznato zvanje u računovodstvenoj profesiji. Zato nije ni prihvatljivo ni korektno da se i onim licima koja su stekla zvanje „certificirani računovodstveni tehničar“ ne omogući da u skladu sa svojim kompetencijama potpisuju i ovjeravaju finansijske izvještaje mikro pravnih lica, kao i finansijske izvještaje udruženja i drugih sličnih neprofitnih pravnih lica.

A M A N D M A N VII
Član 44. (Predaja izvještaja)

Stav (8) člana 44. treba brisati.

Obrazloženje:

Radi se o odredbi kojom se ona pravna lica koja su osnovana u toku godine, a koja do kraja te godine nemaju promjena preko svog transakcijskog računa, oslobađaju od obaveze sačinjavanja i predaje svojih finansijskih izvještaja za tu godinu. Mada je ova „olakšica“ sadržana i u trenutno važećem Zakonu, već odavno je jasno da za to ne postoji nikakvo razumno opravdanje. Naime, bez obzira na to što ta pravna lica u toku te godine ne moraju imati „drugih promjena na svom računu osim uplate obaveznog depozita“, činjenica je da se pravna lica ipak osnivaju s ciljem da obavljaju registriranu djelatnost, a ne da „miruju“.

Također je činjenica da pravna lica odmah po registraciji mogu stvarati razne obaveze i/ili obavljati druge transakcije (nabavljati robu, imati zalihe, zaključivati ugovore, uzimati kredite i sl.), što bi naravno moralo biti iskazano i u njihovim finansijskim izvještajima, neovisno od toga što neke od tih obaveza i/ili transakcija ne moraju biti obavljene „preko računa“.

Osim toga, izuzimanje tih pravnih lica od obaveze sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja, čak, može „motivirati“ ta pravna lica da posluju u gotovom novcu (umjesto preko računa), što svakako nije niti bi smjela biti intencija ovog Zakona.

U cjelini, brisanje ovog izuzetka od obaveze sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja bi bilo u skladu da općeprihvaćenim principom da sva pravna lica, već samim činom svoje registracije, automatski postaju i obveznici vođenja računovodstva, a samim tim i obveznici sačinjavanja i podnošenja svojih finansijskih izvještaja.

A M A N D M A N VIII
Članovi 54. do 56. (Savjet za računovodstvo)

Ove članove treba brisati.

Obrazloženje:

Ove odredbe, koje su u cjelini „preuzete“ iz Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, ne samo da su nepotrebne, nego su i u određenoj koliziji sa principima neovisnosti profesionalnih tijela.

Nadležnosti Savjeta koje su navedene u članu 54. ponuđenog Prijedloga Zakona su izvorne nadležnosti Saveza računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije BiH, kao priznatog profesionalnog tijela, koje je i punopravni član IFAC-a prema čijim pravilima profesionalno tijelo mora biti strukovna profesionalna organizacija koja je neovisna od utjecaja vlasti.

A M A N D M A N I X

U članu 5. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, stav 4. mijenja se i isti glasi:

4) U mala pravna lica razvrstavaju se ona pravna lica koja na dan sačinjavanja finansijskih izvještaja ne prelaze granične vrijednosti najmanje dva od sljedećih kriterija:

- a) prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine je do 2.000.000,00 KM;
- b) ukupan godišnji prihod je do 4.000.000,00 KM;
- c) prosječan broj zaposlenih u godini za koju se podnosi finansijski izvještaj je do 49

U članu 5. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, stav 10. mijenja se i isti glasi:

10) Prosječna vrijednost poslovne imovine izračunava se tako što se sabere neto knjigovodstvena vrijednost poslovne imovine na početku i na kraju obračunskog perioda i podijeli sa brojem dva, a prosječan broj zaposlenih tako što se ukupan zbir zaposlenih krajem svakog mjeseca, uključujući i zaposlene izvan teritorije Federacije, podijeli sa brojem mjeseci u obračunskom periodu. Gubitak iznad visine kapitala NE ulazi u prosječnu vrijednost poslovne imovine“.

Obrazloženje:

Granične vrijednosti za klasifikaciju su uvećane do 400%, prema Direktivi EU (nismo članica); međutim iako težimo tome da budemo treba imati u vidu da su zemlje EU (poput Njemačke ili Austrije) pomjerale granice za klasifikaciju najviše za 25% (u skladu s razvitkom privrede) što ovdje nije slučaj. Hrvatska je navedene granice uskladila tek dvije godine nakon pristupanja Europskoj uniji.

Gubitak iznad visine kapitala o kojem se izvještava u bilansu stanja i služi samo da se „izjednači“ aktiva i pasiva ne predviđaju Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, s tim da ova pozicija nije niti logična niti u skladu sa zakonom. Gubljenjem supstance kapitala, po bilo kojem osnovu, znači da prestaju uslovi za poslovanje bilo kojeg privrednog društva, što bi značilo da isto treba prestati poslovati. Znači, pozicija nije niti u skladu s MSFI, i postoji još samo u našim uslovima. To nije realna stavka imovine privrednog društva, nego je pozicija aktive koja pruža informaciju o iznosu imovine koja nedostaje da bi se podmirile obaveze odnosno dugovi društva jer su obaveze veće od imovine. U pravilu bi se kapital trebao iskazivati sa negativnim predznakom

A M A N D M A N X

U slučaju da se ne usvoji Amandman broj IX (u vezi promjena u članu 5. stav 4. prijedloga Zakona), predlažem da se izvrši izmjena i dopuna člana 57. Prijedloga Zakona i to na način da se iza stava 2., dodaje se novi stav 3., koji glasi:

(3) Obaveznoj reviziji podliježu finansijski izvještaji i konsolidovani finansijski izvještaji pravnih lica razvrstanih u mala pravna lica ako prosječna vrijednost poslovne imovine na kraju poslovne godine iznosi preko 2.000.000 KM, i ukupan godišnji prihod preko 4.000.000 KM.

Dosadašnji stav (3) člana 57. Prijedloga Zakona postaje stav (4), te se isti mjenja i glasi:

(4) Ukoliko nisu obuhvaćeni stavom (2) ovog člana, obaveznoj reviziji podliježu i finansijski izvještaji subjekata od javnog interesa, definiranih ovim zakonom i finansijski izvještaji drugih pravnih lica, ukoliko je to propisano posebnim propisima kojim se uređuje njihovo poslovanje, , te organizacije, javne institucije i javne ustanove koje nisu obuhvaćene godišnjim planom revizije Ureda za reviziju institucija u FBiH.

Dosadašnji stav (4) i (5) Prijedloga Zakona postaju stavovi (5) i (6), dok stav (6) postaje stav (7) i isti se mjenja i glasi:

(7) Pravna lica koja se razvrstavaju, u skladu sa članom 5. ovog zakona u mikro pravna lica i mala pravna lica čija je prosječna vrijednost poslovne imovine do 2.000.000 KM i ukupan godišnji prihod do 4.000.000 KM, mogu odlučiti da se revizija njihovih finansijskih izvještaja vrši u skladu sa odredbama ovog zakona.

Obrazloženje:

U slučaju da se obaveza revizije ukine za sve subjekte čija je vrijednost poslovne imovine do 4 Mil i vrijednost prihoda do 8 Mil KM (najviše je takvih subjekata u BiH) neće postojati nadzor nad primjenom Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ili Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte. Revizori su jedini koji razumiju primjenu ovih standarda i imaju dovoljna znanja i zvanja da tumače da li su subjekti poštivali pravila za fer i istinito izvještavanje, sve u cilju zaštite korisnika finansijskih izvještaja (dobavljači, banke, država, zaposleni), zaštite samog subjekta i održivog poslovanja u skladu s međunarodno priznatim pravilima. Ovo doprinosi ekonomiji naše države i povećanju povjerenja stranih investitora i poslovnih partnera. Na zapadu je praksa da se traže izvještaji revizora, jer mišljenje revizora upozorava na to da li je subjekt na fer i istinit način predstavio svoj finansijski položaj i uspješnost poslovanja. Time se može

spriječiti recimo da dobavljači svoju robu isporučuju subjektu kojem je ugroženo poslovanje, banke da daju kredite subjektima čiji pokazatelji ne pokazuju stvarno stanje, državu da prekontrolira poreze i slično.

Dodatno, veliki broj budžetskih korisnika nije bio obuhvaćen planom revizije Ureda za reviziju ili se revizija njihovih finansijskih izvještaja nije provodila redovno, što povećava potrebu da se vrši revizija finansijskih izvještaja ovih pravnih lica s tim da se ovdje radi o potrošnji budžetskog novca koji mora biti pod stalnim neovisnim i sveobuhvatnim nadzorom u cilju napretka države kao cjeline.

A M A N D M A N X I

U članu 37. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, stav 3. mijenja se i isti glasi:

3) Bilješke uz finansijske izvještaje iz stava 1 tačka e) i stava c tačka c ovog Zakona se obavezno sastavljaju u skladu s Međunarodnim standardima Finansijskog Izvještavanja ili u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja za mala i srednja poduzeća.

Dosadašnji stav (4) se briše, dok dosadašnji stavovi (5) i (6) Prijedloga Zakona postaju stavovi (4) i (5).

Obrazloženje:

Kao obveznici primjene Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja i Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja za male i srednje subjekte imamo tačno definirano šta treba da sadrže Bilješke. S tim da nemamo vlastite standarde (kao što to imaju neke zemlje na zapadu) prema kojima izvještavaju mali i srednji i poduzetnici mišljenja smo da je suvišno definirati sadržaj bilješki koje prema standardima značajno premašuju ovo što je navedeno u zakonu. Može se dovesti do toga da subjekti objave samo što traži zakon pod isprikom da to zakon zahtijeva, a da propuste sve ostalo što zahtijevaju standardi time narušavajući zakonsku odredbu u kojoj se navodi da moramo primjenjivati MSFI ili MSFI za MSPP.

A M A N D M A N X I I

U članu 60. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, iza stava 3., dodaju se novi stavovi (4) i (5) koji glase:

4) Revizorske usluge obavljaju se neovisno, samostalno i objektivno u skladu s ovim Zakonom, Međunarodnim revizijskim standardima, drugim propisima i pravilima.

(5) U obavljanju zakonske revizije finansijskih izvještaja srednjih i malih poduzetnika a koji nisu subjekti od javnog interesa, ovlašteni revizor i revizorsko

društvo primjenjuju Međunarodne revizijske standarde i pravila struke na način koji je proporcionalan opsegu i složenosti poslovanja poduzetnika čiji su financijski izvještaji predmet revizije.

Obrazloženje:

Postoje mnoge situacije u kojima se ograničava pristup tržištu u FBiH na način da se zahtijeva od revizorskih društava da ispunjavaju uslove koji nisu propisani zakonom, što dovodi do mnogih nejasnoća posebno u javnim nabavkama i mogućim dodjelama ugovora protivno zakonskim propisima. Da bi se svima omogućio pristup tržištu (jednakopravnost) ovakve uslove treba spriječiti zakonom.

A M A N D M A N XIII

U članu 61. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, stav 2. i 7. mijenja se i isti glasi:

(2) Ispit za stjecanje zvanja ovlaštenog revizora polaže se prema programu Komisije. Stručno osposobljavanje za polaganje revizorskog ispita organizira i provodi Revizorska komora FBiH. Revizorska komora FBiH detaljnije propisuje pravilnikom uslove, program i način stručnog osposobljavanja za polaganje revizorskog ispita i iznos naknade za stručno osposobljavanje. Na predmetni pravilnik prethodnu saglasnost daje Ministarstvo finansija.

(7) Ovlašteni revizor je dužan da osigura kontinuirano profesionalno usavršavanje iz stava (6) ovog člana, sa minimalnim fondom sati utvrđenim Zakonom o računovodstvu i reviziji Bosne i Hercegovine u prethodne tri godine od podnošenja zahtjeva za izdavanje licence, s tim da je 50% navedenog fonda sati provedeno na usavršavanju u oblasti revizije na usavršavanju u oblasti revizije prema programu koji donosi Revizorska komora FBiH.

Obrazloženje:

Samo se od Revizorske komore kao profesionalnog tijela može očekivati da ima dovoljno resursa da pruži ovakvu edukaciju, ili da organizira ispite za revizora.

AMANDMAN XIV

U članu 63. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, iza stava 4., dodaje se novi stavovi (5) koji glase:

(5) Zabranjena je svaka ugovorna odredba kojom se ograničava izbor obvezniku zakonske revizije na način da se obavljanje zakonske revizije mora ugovoriti s određenim revizorskim društvom određene kategorije ili s popisa revizorskih društava. Sve takve odredbe ugovora su ništetne.

Obrazloženje:

Postoje mnoge situacije u kojima se ograničava pristup tržištu u FBiH na način da se zahtijeva od revizorskih društava da ispunjavaju uslove koji nisu propisani zakonom, što dovodi do mnogih nejasnoća posebno u javnim nabavkama i mogućim dodjelama ugovora protivno zakonskim propisima. Da bi se svima omogućio pristup tržištu (jednakopravnost) ovakve uslove treba spriječiti zakonom.

A M A N D M A N X V

U članu 68. Prijedloga Zakona o računovodstvu i reviziji FBiH, stav 1., 2. i 6. mijenja se i isti glasi:

(1) Izvještaj neovisnog revizora sastavlja se u skladu sa MSR i uključuje u izvještaj o obavljenoj reviziji. Izvještaj neovisnog revizora sastavljen u skladu s Medjunarodnim revizijskim standardima je javan.

(2) Neovisni revizor o rezultatima revizije izvještava nadalje u pisanom obliku u obliku Izvještaja o obavljenoj reviziji. Izvještaj o obavljenoj reviziji je namijenjen zakonskim zastupnicima i onima koji su zaduženi za upravljanje, odnosno nije namijenjen za javnost osim ako to ne dopuste zakonski zastupnici. U Izvještaj o obavljenoj reviziji se uključuje Izvještaj neovisnog revizora. Pored toga, Izvještaj o obavljenoj reviziji sadrži minimum sljedeće:

a) Podjelu i objašnjenje stavki sadržanih u finansijskim izvještajima

b) Objašnjenje negativnih promjena finansijskog položaja i finansijske uspješnosti subjekta u odnosu na prethodni period sa značajnim utjecajem na rezultat poslovanja subjekta. Ako ne postoje negativne promjene u izvještaju o obavljenoj reviziji se daje izričita izjava o tome.

c) Ako revizor utvrdi pri provođenju svojeg angažmana činjenice koje ugrožavaju poslovanje revidiranog subjekta ili njegov razvitak, ili značajno nepoštivanje zakona, ugovora o osnivanju ili statuta od strane zakonskih zastupnika ili uposlenika, o istom mora izričito izvjestiti. Dodatno, revizor mora izvjestiti o značajnim slabostima u internim kontrolama vezanim za računovodstveni sistem. Ako ne postoje navedene činjenice o tome treba dati izričitu izjavu u izvještaju o obavljenoj reviziji.

d) Ako pri provođenju revizije revizor utvrdi da su kod subjekta revizije ispunjeni preduslovi za moguću reorganizaciju u svom izvještaju treba navesti rezultat koeficijenta vlastitog finansiranja i fiktivnog roka potrebnog za izmirenje obaveza izračunatog kao neto obaveze/ novčani tok iz operativne aktivnosti.

e) posebna upozorenja i probleme na koje licencirani ovlašteni revizor želi da ukaže, ali bez izražavanja mišljenja sa rezervom;

f) pitanja na koja je licencirani ovlašteni revizor upozorio bez davanja kvalifikovanog mišljenja.

(6) Licencirani ovlašteni revizor koji je sastavljao revizorski izvještaj, na poziv ili na lični zahtjev, mora o svom trošku prisustvovati sjednici organa upravljanja pravnog lica kada se razmatra izvještaj o obavljenoj reviziji tog pravnog lica i isti prezentirati zakonskim zastupnicima i onima koji su zaduženi za upravljanje

Obrazloženje:

Mišljenja smo (s tim da nemamo nacionalne standarde za provođenje revizije) da je definiranje Izvještaja neovisnog revizora u potpunosti nepotrebno (sve je definirano Međunarodnim revizijskim standardima) i ovdje je suvišno.

Međutim, također smatramo da je uvođenje takozvanog Izvještaja o obavljenoj reviziji koji sadrži u sebi Izvještaj neovisnog revizora u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima, te nakon toga tačke navedene u izmijenjenom stavu 2 ovog člana korisno i neophodno za izvještavanje u privredi u kojoj živimo. Neophodno je povećati nivo komunikacije s menadžmentom subjekata i onih koji su zaduženi za upravljanje, jer revizori su stručnjaci koji mogu dati neovisne preporuke za cjelokupan sistem finansijskog izvještavanja i bez pritiska ili straha nametnuti provođenje istih.

Admir Hadžipašić
